SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (drugi senat)
z dne 14. septembra 2004*

V zadevi T-290/02,

Associazione Consorzi Tessili (Ascontex), ki jo zastopata P. Mbaya Kapita in L. Denis, odvetnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopata C. Giolito in L. Flynn kot zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka,

* Jezik postopka: francoščina.

katere predmet je predlog za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije C(2002) 1702 z dne 12. julija 2002 o ukinitvi subvencije FEDER št. 97.05.10.001, ki je bila tožeči stranki dodeljena na podlagi Odločbe SG(98)D/2251 z dne 18. marca 1998, ki zahteva vrnitev predujma, ki ga je plačala Komisija v okviru načrtovanega mednarodnega strokovnega sejma v sektorju tekstila in oblačil na Capriju (projekt Euresprit),

izreka

SODIŠČE PRVE STOPNJE EVROPSKIH SKUPNOSTI (drugi senat),

v sestavi J. Pirrung, predsednik, A. W. H. Meij in N. J. Forwood, sodnika,

sodni tajnik: M. I. Natsinas, administrator,

na podlagi pisnega postopka in z dne 4. maja 2004

izreka naslednjo

Sodbo

Pravni okvir

1 V Resoluciji z dne 22. novembra 1993 o krepitvi konkurenčnosti podjetij, zlasti malih in srednje velikih podjetij ter obrtnikov, in pospeševanju zaposlovanja (UL C 326, str. 1) je Svet pozval Komisijo, naj poskusi s srečanji med podjetji, organiziranimi na pobudo velikih podjetij, ki želijo stopiti v stik z malimi in srednje velikimi podjetji (MSP) zaradi sodelovanja.

2 Na podlagi te resolucije je Komisija v okviru regionalne politike in pobude Skupnosti MSP (PS MSP) začela projekt tehnične in finančne podpore za strokovne sejme „IBEX" (International Buyers' Exhibition) za časovno obdobje 1996–1999. Namen teh sejmov je pomagati velikim podjetjem pri iskanju partnerskih MSP, slednjim pa omogočiti neposredne stike z velikimi podjetji, ki se zanimajo za njihove proizvode in storitve. Organizirani so za določene sektorje (avtomobilstvo, elektronika, tekstilstvo itd.) ali za določeno skupino podjetij (MSP na področju visoke tehnologije, obrtništvo itd.).

3 Pravila delovanja sejmov IBEX in pogoji za dodelitev ustrezne finančne pomoči so določeni v „Priročniku IBEX-PS MSP" Komisije (v nadaljevanju: Priročnik). V skladu z njim mora organizator strokovnega sejma izpolniti zlasti naslednje materialne in formalne pogoje: sejem mora biti organiziran v regiji in ob udeležbi MSP, ki so upravičeni do sredstev iz strukturnih skladov, sledijo natančnemu časovnemu okviru in upoštevajo več faz. Ker je izbor partnerjev odločilnega pomena za uspeh sejma, morajo biti metode dela vsakega partnerja natančno navedene. Organizator mora predstaviti dokazila o projektu in več poročil.

4 Komisiji je treba predložiti vmesno poročilo o izvedbi prvih treh faz vsaj štiri mesece pred izvedbo in po začetku faze navezovanja stikov z MSP. To poročilo mora vsebovati zlasti seznam že vpisanih podjetij. Sprejetje tega poročila s strani Komisije je pogoj za plačilo drugega od štirih delov finančne pomoči.

5 V Priročniku je določeno, da se v zameno za zavezo Komisije, da bo nudila finančno pomoč, organizator zaveže, da bo izpolnil obveznosti iz „Izjave prejemnika finančne

pomoči" (v nadaljevanju: izjava prejemnika), navedene v prilogi Priročnika. V skladu s tem mora izvesti svoje delo tako, kot je bilo določeno v predlogu, na podlagi katerega je bil odobren, in poročati o finančnih aktivnostih, v povezavi s sprejetim proračunom. Komisiji je treba sporočiti vse spremembe v zvezi s projektom, ki jih mora odobriti. Če organizatorji ne uspejo zagotoviti storitve (vključno z upoštevanjem rokov za izvedbo različnih faz), si Komisija pridržuje pravico do prekinitve izplačil in po potrebi zahteva vrnitev že plačanih sredstev.

6 V izjavi prejemnika je navedenih osem faz, ki morajo vključevati podpirani ukrep, vsebujejo načrt plačila odobrene pomoči in prejemnika med drugim zavezujejo, da se bo odpovedal plačilu drugega dela, če rok, določen za tretjo fazo – pristop MSP, ki lahko ustreza potrebam, ki so jih izrazila že omenjena velika podjetja –, ne bo upoštevan. Med drugim je treba upoštevati, da si Komisija pridržuje pravico zmanjšanja pomoči, če meni, da najavljeni cilji niso bili doseženi.

7 V zadevnem časovnem obdobju, namreč med leti 1997 in 2002, je bil pravni okvir za sejme IBEX Uredba Sveta (EGS) št. 4253/88 z dne 19. decembra 1988 o izvedbi Uredbe (EGS) št. 2052/88 v zvezi z medsebojno koordinacijo investicij različnih strukturnih skladov in koordinacijo med temi in investicijami Evropske investicijske banke ter drugimi obstoječimi finančnimi instrumenti (UL L 374, str. 1), spremenjeno z Uredba Sveta (EGS) št. 2082/93 z dne 20. julija 1993 (UL L 193, str. 20, v nadaljevanju: Uredba št. 4253/88) in Uredbo Sveta (EGS) št. 4254/88 z dne 19. decembra 1993 o izvedbi Uredbe (EGS) št. 2052/88 v zvezi z Evropskim razvojnim skladom (UL L 374, str. 15), spremenjene z Uredbo Sveta z dne 20. julija 1993 (UL L 193, str. 34).

8 V skladu s členom 52(1) Uredbe Sveta (ES) št. 1260/1999 z dne 21. junija 1999 o splošnih določbah o strukturnih skladih (UL L 161, str. 1), ki s 1. januarjem 2000 razveljavlja Uredbo št. 4253/88, ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo niti na celotni niti na delni preklic pomoči, ki jo odobri Komisija na podlagi te uredbe Sveta ali katere koli druge zakonodaje, ki se za to pomoč uporablja na 31. decembra 1999.

9 V členu 14 Uredbe št. 4253/88, z naslovom „Obdelava zahtev za pomoč", je v odstavku 1, stavku 1, določeno:

„Zahteve za pomoč [...] morajo obravnavati države članice oziroma pristojni organi na nacionalni, regionalni, lokalni ali drugi ravni, ki jih je imenovala v ta namen, in jih nasloviti na Komisijo."

10 V skladu s členom 21(1), prvi stavek, iste uredbe je treba „plačila za finančno pomoč [...] nasloviti na organ ali nacionalno, regionalno ali lokalno ustanovo, ki je imenovana na podlagi zahteve države članice."

11 V členu 24 Uredbe št. 4253/88, z naslovom „Zmanjšanje, zaustavitev in ukinitev finančnih sredstev", je določeno:

„1. Če so določena dejanja [...] izvedena tako, da se dodelitev finančnih sredstev ne zdi niti delno niti v celoti upravičena, izvede Komisija preizkus primera v okviru partnerstva in od držav članic oziroma od organov, ki jih je imenovala v ta namen, zahteva, da se v določenem roku s tem v zvezi izrazijo.

2. Po tem preizkusu lahko Komisija finančna sredstva za določen ukrep zmanjša ali zaustavi, če je na podlagi preizkusa potrjeno, da gre za nepravilnost ali bistveno spremembo, ki vpliva na način ali pogoj za izvedbo ukrepa in za katero se ni vprašalo za soglasje Komisije.

3. Nezakonito plačana sredstva je treba vrniti Komisiji."

Dejansko stanje

12 Tožeča stranka, ki je neprofitno združenje in zastopa interese italijanske tekstilne industrije, je 29. septembra 1997 pri Komisiji vložila zahtevo za finančno pomoč za organizacijo strokovnega sejma IBEX v sektorju tekstila in oblačil, z naslovom „Euresprit", ki naj bi bil prvotno 19., 20. in 21. oktobra 1998, kasneje pa 22., 23. in 24. marca 1999 na Capriju (Italija).

13 Z odločbo z dne 18. marca 1998 je Komisija tožeči stranki podelila subvencijo v višini 50 % upravičenih stroškov projekta, pri čemer je bila kot največji znesek prispevka določna vsota 500.000 ekujev. Tej odločbi je bil priložen obrazec za izjavo prejemnika. Poleg tega je bil tožeči stranki poslan Priročnik.

14 Na podlagi Priročnika in odločbe z dne 18. marca 1998 je tožeča stranka 28. aprila 1998 podpisala izjavo prejemnika in jo predala Komisiji. V tej izjavi se je med drugim zavezala, da bo finančno pomoč porabila izključno v namene, navedene v zahtevi z

dne 29. septembra 1997 v zvezi s projektom Euresprit. Ta projekt je v bistvu predvideval, da se na IBEX privabi od 60 do 70 velikih podjetij z mednarodnim ugledom kot morebitnih naročnikov (Armani, Versace, Marks & Spencer) in od 300 do 350 MSP kot morebitnih kooperantov ter ustvari mrežo poslovnih partnerstev v sektorju tekstila in oblačil.

15 Po prejemu izjave prejemnika je Komisija tožeči stranki nakazala predujem v višini 200.000 evrov (40 % dogovorjenega najvišjega zneska). V nadaljevanju se je izkazalo, da se projekt Euresprit ni odvijal po načrtu, pri čemer je bil po mnenju tožeče stranke glavni problem premajhen odziv podjetij v sektorju.

16 Da bi razpravljali o problemih, do katerih je prišlo med izvedbo projekta, sta tožeča stranka in Komisija od novembra 1998 do januarja 2002 izmenjali številne dopise in se večkrat srečali. V tem kontekstu je tožeča stranka z dopisom z dne 22. decembra 1998 Komisijo opozorila na „zadržano udeležbo naročnikov", to je velikih podjetij s področja tekstila in oblek, ter predlagala, naj se datum organizacije sejma na Capriju odloži za dva meseca.

17 Z dopisom z dne 21. januarja 1999 je Komisija od tožeče stranke zahtevala, naj ji preda seznam naročnikov in MSP „kooperantov" (navedenih po državi članici in v okviru regij, ki lahko pridobijo sredstva iz strukturnih skladov), ki naj bi se zavezujoče javile, kot tudi skupno število že dogovorjenih pogovorov. V dopisu z dne 22. marca 1999 se je tožeča stranka omejila na ponovitev zahteve za odlog organizacije sejma in kot nove datume predlagala 25., 26. in 27. oktober 1999.

18 V odgovoru na to zahtevo za spremembo je Komisija s telefaksom z dne 6. maja 1999 opozorila tožečo stranko na morebitno spremembo odločbe o dodelitvi z dne 6. maja 1999, s tem da je njegovo pozornost usmerila na to, da je za 22. in 23. november 1999 v Londonu (Združeno kraljestvo) načrtovana druga prireditev IBEX v sektorju tekstila, ki je bila ravno tako subvencionirana s sredstvi Skupnosti, in jo pozvala, naj vzpostavi stik z organizatorji te prireditve, da bi se izognila prekrivanju terminov obeh sejmov. Tožečo stranko je pozvala, naj ji sporoči sprejete ukrepe za zaključek postopka spremembe datuma projekta Eurespríit. Po tem, ko je Komisija 4. junija 1999 na tožečo stranko naslovila poziv, je z dopisom z dne 19. julija 1999 zahtevo ponovila za opredelitev ukrepov, ki jih je sprejela tožeča stranka, da bi uskladila svoj projekt s projektom, predvidenim v Londonu. V tem dopisu je Komisija prvič navedla, da bi lahko izterjala znesek že dodeljene subvencije, ker ni prejela informacij, ki bi omogočale potrditev spremembe datuma sejma Eurespríit.

19 Tožeča stranka je 21. julija 1999 predložila poročilo o stanju projekta. Vendar to poročilo ni vsebovalo informacij, ki jih je zahtevala Komisija, namreč seznama zavezujoče prijavljenih naročnikov in MSP, skupnega števila že dogovorjenih pogovorov in pojasnila v zvezi z koordinacijo med salonom, ki ga je predvidela tožeča stranka, in tistim, ki je bil predviden v Londonu. S pismom z dne 11. avgusta 1999 je Komisija, potem ko je opozorila na te pomanjkljivosti, od tožeče stranke zahtevala, naj ji pred 5. septembrom 1999 zagotovi navedene informacije, da se izogne izterjavi subvencije s strani Komisije.

20 Tožeča stranka je z dopisom z dne 16. septembra 1999 sporočila, da ji je organizator salona v Londonu sporočil, da ta ne bo organiziran 22. in 23. novembra 1999, temveč spomladi leta 2000. Temu dopisu je bil priložen seznam z imeni, naslovi in s sektorji dejavnosti 16 naročnikov in 28 kooperantov. Iz njega je izhajalo, da med tema skupinama podjetij ni bil določen še noben pogovor.

21 Tožeča stranka je 18. oktobra 1999 Komisiji podala poročilo, ki je vsebovalo nov programski načrt salona, in dopolnila k začetnemu projektu, s predlogom, da se prireditev prestavi na 6., 7. in 8. april 2000.

22 Ker je Komisija menila, da sejem ni bil organiziran tako, kot je bilo načrtovano, in da nobena od zahtevanih informacij ne more zagotavljati, da bo organiziran kdaj drugič, je z dopisom z dne 14. decembra 1999 tožečo stranko obvestila, da namerava uvesti postopek za ukinitev odobrenih finančnih sredstev, če ji tožeča stranka pred 15. januarjem 2000 ne predloži seznama naročnikov in MSP, ki ustrezajo potrjenemu projektu (od 300 do 350 MSP in od 60 do 70 naročnikov), z navedbo, da Komisija s temi podjetji lahko stopi v stik. Kopija tega dopisa je bila naslovljena na pristojno italijansko ministrstvo.

23 V odgovoru z dne 10. januarja 2000 je tožeča stranka navedla, da naj bi imela pri pripravi strokovnega sejma Eurespríit „določene težave, specifične za tekstilni sektor in oblačila, ki so v odnosih med strankami in dobavitelji zelo tradicionalne", vendar bi lahko predlagano preoblikovanje zagotovilo uspeh salona, ker naj bi velike evropske znamke izrazile svojo podporo. Potrdila je, da je bilo vpisanih že 160 kooperantov, seznami udeležencev pa so bili od konca januarja 2000 aktualizirani. V tem pismu z dne 10. aprila 2000 je dodala, da naj bi preoblikovanje projekta potekalo uspešno, ker naj bi bilo že 50 znamk z mednarodnim ugledom pripravljenih sodelovati na prireditvi. Pismu je bil priložen seznam 22 podjetij (Aeffe, Hilton Vestimenta, Moschillo, Aspesi, Levi's, Nike itd.) in 50 znamk, ki so jih ta podjetja zastopala. Zdelo se je, da med tem seznamom in tistim, ki je bil priložen pismu z dne 16. septembra 1999, ni bilo nobenega soglasja (glej zgoraj navedeno točko 20).

24 Komisija je z dopisom z dne 14. avgusta 2000 razveljavila odločbo, na podlagi katere je tožeči stranki odobrila subvencijo v višini 500.000 evrov in zahtevala vračilo plačanega predujma.

25 Tožeča stranka je v odgovoru z dne 18. septembra 2000 Komisiji očitala, da se ni odzvala na njene predloge za spremembo projekta. Po njenih navedbah so kljub neizvedbi sejma do poletja 2000 potekale intenzivne priprave, ki so povzročile

stroške. V treh zaporednih dopisih z dne 19. marca in 5. julija 2001 je navedla, da bi zaključni račun moral upoštevati dejansko realizirana dela in dejansko nastale stroške.

26 Tožeča stranka je pri Evropskem varuhu človekovih pravic vložila pritožbo in pri Komisiji istočasno zahtevala ustavitev postopka za vračilo. V tej pritožbi je tožeča stranka pojasnila, da je razumela nujnost, da se projekt zaključi, vendar naj bi vztrajala, da je treba upoštevati že opravljeno delo in ustrezne izdatke. Zahtevala je, naj se ponovno preuči zadeve in na novo določi zneske predujma, ki ga je treba vrniti. Evropski varuh človekovih pravic je v svoji odločbi z dne 18. septembra 2002 odločil, da Komisija ni storila nepravilnosti, ki bi se jih štelo za kršitev v smislu člena 195 ES.

27 Komisija je dne 12. julija 2002 sprejela Odločbo C(2002) 1702 o ukinitvi subvencije FEDER št. 97.05.10.001, ki je bila tožeči stranki dodeljena na podlagi Odločbe SG(98) D/2251 z dne 18. marca 1998, in o vračilu predujma, ki ga je Komisija plačala v okviru projekta organizacije mednarodnega sejma v sektorju tekstila in oblačil na Capriju (projekt Euresprit) (v nadaljevanju: izpodbijana odločba), namenjenega tožeči stranki, v skladu s členom 4 izpodbijane odločbe.

28 V členu 1 izpodbijane odločbe je ukinjena dodeljena subvencija, medtem ko se v členu 2 zahteva vrnitev 200.000 evrov predujma. Ta člena temeljita na členu 24 Uredbe št. 4253/88. Komisija v presoji v glavnem navaja, da je nezmožnost tožeče stranke predložiti seznam naročnikov in MSP, ki sodelujejo na salonu, pomanjkljivost, ki vpliva na obstoj projekta. Zato bi neuspeh projekta IBEX Euresprit imel za posledico ukinitev subvencije in zahtevo za vračilo neupravičeno nakazanega predujma.

29 V členu 3 izpodbijane odločbe je določeno, da ta nadomešča pismo z dne 14. avgusta 2000 (glej zgoraj navedeno točko 24).

30 Izpodbijana odločba je bila tožeči stranki poslana 15. julija 2002, ta pa jo je prejela 16. julija 2002.

Postopek in predlogi strank

31 Z vlogo, ki je prispela v sodno tajništvo Sodišča prve stopnje 24. septembra 2002, je tožeča stranka vložila to tožbo.

32 Na podlagi poročila sodnika poročevalca je Sodišče prve stopnje (drugi senat) odločilo, da začne v skladu s členom 24, drugi odstavek, Poslovnika Sodišča ustni postopek in povabi italijansko vlado, naj odgovori na pisno vprašanje.

33 Stranke so na obravnavi 4. maja 2004 podale ustne navedbe in odgovorile na vprašanja, ki jim jih je postavilo Sodišče prve stopnje. Ob tej priložnosti je bil strankam posredovan odgovor italijanske vlade na vprašanje, ki ga je postavilo Sodišče prve stopnje. Po tem, ko so stranke 28. maja 2004 na ta odgovor podale pisna pojasnila, je predsednik drugega senata zaključil postopek.

34 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

— primarno: razveljavi izpodbijano odločbo in ugotovi, da predujma v višini 200.000 evrov ni treba vrniti;

— podredno: delno razveljavi izpodbijano odločbo in ugotovi, da je treba predujem v višini 200.000 evrov Komisiji vrniti šele, ko bo ta sprejela odločbo o tem, ali se lahko upošteva predložene stroške, in sorazmernem delu, ki ga tožeča stranka za projekt Euresprit ne bo porabila;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

35 Komisija Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

— tožbo zavrne kot delno nedopustno;

— tožbo zavrne kot neutemeljeno, kolikor se nanaša na razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe;

— tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravno stanje

36 V utemeljitev tožbe tožeča stranka navaja pet tožbenih razlogov. Prvi tožbeni razlog, oprt na domnevno pomanjkljivo obrazložitev, se nanaša na kršitev člena 24 Uredbe št. 4253/88. Drugi tožbeni razlogi se nanašajo na kršitev načel varovanja pravnega zaupanja, pravne varnosti in proporcionalnosti, kakor tudi na kršitev dolžnosti obrazložitve.

Prvi pritožbeni razlog, kršitev člena 24 Uredbe št. 4253/88

37 Tožeča stranka Komisiji očita kršitev člena 24(1) Uredbe št. 4253/88, ker države članice, v tem primeru Italijanske republike, ni pozvala, naj poda svoja stališča glede odprave zadevne finančne pomoči. Komisija naj bi s tem kršila tudi svojo dolžnost partnerstva.

38 Tožeča stranka je na obravnavi navedla, da je bila informacija o nameri Komisije, da ukine zadevno finančno pomoč, za italijansko vlado neobhodno potrebna, ker je zadevna država članica v skladu s členom 23(1) Uredbe št. 4253/88 zaradi zlorabe ali malomarnosti subsidiarno odgovorna za neupravičeno nakazane zneske.

39 Sodišče prve stopnje v tem pogledu opozarja na to da je Sodišče v sodbi z dne 12. februarja 2004 v zadevi Hortiplant proti Komisiji (C-330/01 P, Recueil, str. I-1763), potrdilo, da člen 24 Uredbe št. 4253/88 Komisijo zavezuje, da pozove zadevno državo članico ali organe, ki jih je imenovala, naj v določenem roku podajo stališča.

40 Okoliščine tega primera omogočajo, da se dovoli kopičenje lastnosti imenovanih organov in prejemnikov finančne pomoči Skupnosti.

41 Prvič, Komisiji je bilo pri izvedbi zadevnega projekta IBEX v celoti znano, da gre za kopičenje lastnosti. Na ustni obravnavi je Komisija poudarila, da naj bi bila ta praksa nenavadna, in jo upravičila s tem, da naj bi zadevni projekt IBEX financirala neposredno sama in izključno s sredstvi Skupnosti kot „pilotni projekt" v smislu člena 10(1)(b) Uredbe št. 4254/88. Očitno je, da v tej odnosni in finančni zvezi interesi Italijanske republike niso mogli biti bistveno prizadeti.

42 Drugič, v členu 14(1) Uredbe št. 4253/88 je določeno, da zahteve za finančno pomoč iz strukturnih skladov vložijo države članice „ali pa v ta namen imenovani pristojni organi na nacionalni, regionalni, lokalni ali drugi ravni," na Komisijo pa jih naslovi država članica oziroma „vsi organi, imenovani v ta namen". Med drugim se v skladu s členom 21(1) iste uredbe plačila finančne pomoči naslovi „na organ ali nacionalno, regionalno ali lokalno ustanovo, imenovano v ta namen".

43 Ni sporno, da je italijanska vlada z dopisom ministra za industrijo, trgovino in obrt z dne 26. novembra 1997, naslovljenim na Komisijo, v skladu s členom 14(1) in členom 21(1) Uredbe št. 4253/88 tožečo stranko izrecno pooblastila, da zagotovi izvajanje in finančno upravljanje zadevnega strokovnega sejma.

44 Kot je navedla italijanska vlada v odgovoru na vprašanje Sodišča prve stopnje, je s tem dopisom tožeči stranki nameravala podeliti lastnost „organa" in „ustanove" v smislu teh določb. Italijanska vlada je dodala, da je na tožečo stranko ravno tako

nameravala prenesti celotno odgovornost za izvedbo zadevnega projekta, s posledico, da se tožečo stranko ravno tako šteje za „imenovani organ" v smislu člena 24(1) Uredbe št. 4253/88.

45 Tretjič, dodati je treba, da je bila tožeča stranka ob izvedbi zadevnega projekta IBEX v celoti obveščena o tem, da so ji bile podeljene naloge „imenovanega organa" in da se je strinjala s tem, da jih sprejme.

46 Ker je bila tožeči stranki s tem podeljena lastnost „imenovanega organa" v smislu člena 24(1) Uredbe št. 4253/88, se Komisija pred sprejetjem izpodbijane odločbe ni bila dolžna posvetovati z italijansko vlado, saj ji je ta določba dopuščala možnost, da v zvezi z ukinitvijo zadevnih finančnih sredstev pozove k temu, naj izjavo poda Italijanska republika ali pa imenovani organ.

47 Tej določbi ne nasprotuje Statut tožeče stranke, kot združenja zasebnega prava. Dejansko v Uredbi št. 4253/88 ni določbe s prepovedjo, da države članice pooblastijo osebo zasebnega prava, zlasti tisto, ki predlaga izvedbo projekta, za obravnavo zahtev za finančno pomoč in prejem plačil v smislu člena 14(1) in 21(1) te Uredbe, ki ga financira Komisija na podlagi Skupnosti.

48 V preostalem je Uredba št. 1260/1999 – v kateri so za zagotovitev večje preglednosti predpisov Skupnosti v eni uredbi ponovno zbrane določbe v zvezi s strukturnimi skladi, med drugim pa je zlasti razveljavljena Uredba št. 4253/88 – pripomogla k večji jasnosti s tem, da je v njenem členu 9(n) kot „organ upravljanja" opredeljen „vsak javni ali zasebni organ ali subjekt na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, ki

ga določi država članica, da upravlja pomoč za namene te uredbe", dodano je še, da je „organ upravljanja [...] lahko isti subjekt kakor plačilni organ".

49 Kolikor se tožeča stranka sklicuje na člen 23(1) Uredbe št. 4253/88, zadostuje navedba, da ta spor ne sproža vprašanja, pod katerimi pogoji bi lahko bila Italijanska republika subsidiarno odgovorna za vračilo neupravičeno dodeljenega zneska, ki ga je nakazala Komisija, zaradi zlorabe ali malomarnosti v okviru zadevnega projekta. Zato v teh okoliščinah, torej v zvezi z zahtevo za vračilo nakazane pomoči tožeče stranke, ostaja odprto, ali takšna finančna odgovornost predpostavlja, da je Komisija predhodno formalno obvestila italijansko vlado o nameri, da ukine zadevno pomoč.

50 V vsakem primeru je treba spomniti na to, da je Komisija kopijo pisma z dne 14. decembra 1999 poslala tudi pristojnemu italijanskemu ministrstvu (glej zgoraj navedeno točko 22) in s tem italijansko vlado obvestila, da bi se lahko uvedel postopek za ukinitev dodeljene pomoči tožeči stranki. Ob upoštevanju posebnih dejanskih okoliščin dejanskega primera, je treba to informacijo šteti kot zadostno, da tej vladi omogoči, da v varstvo svojih interesov Komisiji dodatno predstavi svoja stališča, poleg stališč, ki jih podal z njene strani imenovani organ.

51 Iz tega izhaja, da Komisija s tem, da je sprejela izpodbijano odločbo, ni kršila člena 24(1) Uredbe št. 4253/88.

52 Zato se prvega tožbenega razloga ne upošteva.

Tožbeni razlog, kršitev načel varovanja pravnega zaupanja, pravne varnosti in proporcionalnosti

53 Najprej je treba spomniti, da projekt Euresprit, ki ga je predstavila tožeča stranka, ni bil nikoli organiziran in da ni namen te tožbe razveljaviti izpodbijano odločbo, da bi tožeči stranki omogočili zaključek tega projekta ali da bi dosegla plačilo celotnega predujma v višini 200.000 evrov, ki ga je 18. marca 1998 odobrila Komisija. Kajti že v predhodnem postopku je tožeča stranka navedla, da „sejem dejansko ni bil izveden" (dopis z dne 18. septembra 2000) in pripoznala „nujnost, da se projekt zaključi" (pritožba pri Evropskem varuhu človekovih pravic z dne 9. januarja 2002).

54 Zato je namen teh tožbenih razlogov graja protipravnosti izpodbijane odločbe le toliko, kolikor zahteva vračilo celotnega zneska 200.000 evrov, brez upoštevanja stroškov, ki jih je imela tožeča stranka ob začetku projekta in poskusu njegove izvedbe. V tej zvezi tožeča stranka navaja, da bi bili ti zneski v vsakem primeru upravičeni, če bi bil sejem organiziran. Dodaja, da je bila Komisija z vidika svojih številnih dopisov in različnih zahtev za spremembe obveščena o težavah v zvezi z organizacijo sejma v prvotno predlagani obliki.

55 Nazadnje tožeča stranka očita Komisiji, da v predhodnem postopku ni utemeljeno prepoznala upravičenosti stroškov, ki jih je tožeča stranka predstavila v prvih fazah svojega projekta, ker naj ti stroški ne bi bili pravilno potrjeni. Po mnenju tožeče stranke bi bilo treba stroške potrditi le v končnem poročilu, to je po zaključku aktivnosti.

56 V tem pogledu je treba ponoviti, da je v členu 24(1) in (2) Uredbe št. 4253/88 Komisiji dovoljeno ukiniti dodeljena finančna sredstva v celoti, če je financirana aktivnost izvedena tako, da zadevna pomoč ni „niti delno niti v celoti upravičena (v tem smislu glej sodbo Sodišča z dne 24. januarja 2002 v zadevi Conserve Italia proti Komisiji, C-500/99 P, Recueil, str. I-867, točke od 88 do 90).

57 V tem primeru je bila financirana dejavnost strokovni sejem IBEX v sektorju tekstila in oblačil, katerih podrobnosti so bile navedene v vlogi, ki jo je predstavila tožeča stranka, in katerih bistvene značilnosti so bile določene v Priročniku in izjavi prejemnika, ki jo je tožeča stranka pravilno podpisala.

58 Kot izhaja iz teh dokumentov, je bistvo takega sejma v tem, da se velikim podjetjem in MSP iz specifičnega sektorja omogoči vnaprej dogovorjena srečanja, za vzpostavitev tehnološkega trgovinskega partnerstva. Zato je izbira partnerjev bistvenega pomena za uspeh projekta. Organizator mora slediti natančnemu časovnemu načrtu, razdeljenemu na osem faz, in vsaj štiri mesece pred sejmom predstaviti vmesno poročilo skupaj s seznamom že prijavljenih podjetij.

59 Sejem, ki ga je načrtovala tožeča stranka in bi moral biti organiziran na Capriju ter v teh dneh združiti od 60 do 70 velikih podjetij, kot tudi od 300 do 350 MSP, ni bil nikoli niti delno organiziran.

60 Iz tega izhaja, da je tožeča stranka izgubila vso pravico za zadevno finančno pomoč. Obveznost dejanske izvedbe projekta je bila bistvena dolžnost tožeče stranke in s tem pogoj za dodelitev finančne pomoči Skupnosti (glej v tem smislu sodbo Sodišča prve stopnje z dne 24. aprila 1996 v zadevi Industrias Pesqueras Campos in drugi proti Komisiji, T-551/93 in od T-231/94 do T-234/94, Recueil, str. II-247, točka 160). Delno financiranje s strani Komisije bi bilo mogoče pod predpostavko delne izvedbe projekta, na primer, če je bil sejem organiziran za obdobje, krajše od treh dni, ali za manjše število udeležencev od tistega, ki ga je predvidela tožeča stranka. Vseeno pa bi sejem moral biti organiziran.

61 Ker je bila zadevna finančna pomoč odobrena posebno in izključno za izvedbo salona za potrošnike IBEX in ne za dela, za katera tožeča stranka meni, da so splošno

koristna, ker naj bi po njenih besedah „omogočila zelo poučne zaključke v zvezi s sektorjem" (pismo z dne 18. septembra 2000), se stroškov, ki jih je zanje imela tožeča stranka, ne more kriti iz poračuna Skupnosti.

62 Iz tega izhaja, da je treba očitek Komisiji, da ni utemeljeno priznala upravičenosti domnevno nastalih stroškov za pripravo zadevnega sejma, zavrniti kot neutemeljen. Tudi če bi bili ti stroški priznani in če bi Komisija tožeči stranki nakazala drugi obrok subvencije, bi bila stranka zaradi neuspeha svojega projekta v celoti dolžna povrniti prejeti predujem.

63 V vsakem primeru je Komisija upravičeno zavrnila nakazilo drugega obroka finančne pomoči in priznanje upravičenosti stroškov, za katere tožeča stranka trdi, da so nastali zaradi izvedbe zadevnega projekta. Čeprav izjava prejemnika, ki jo je podpisala tožeča stranka v točki 3, izrecno navaja, da je plačilo tega obroka odvisno zlasti od predložitve vmesnega proračunskega poročila, „ki izkazuje, da je bilo porabljenih že vsaj 50 % prvega obroka te pomoči" („attesting that at least 50 % of the first instalment of this subsidy has already been spent"), se je tožeča stranka omejila na to, da Komisiji posreduje preprost seznam v okviru projekta domnevno nastalih stroškov, ne da bi na podlagi računov in izpiskov s tekočega računa izkazala, da so ti stroški zaradi izvedbe zadevnega projekta dejansko nastali.

64 Dodati je treba, da je Komisija z dopisom z dne 12. januarja 1999 – to je v času, ko je tožeča stranka še vedno nameravala izvesti projekt, čeprav je kasneje, kot je bilo prvotno načrtovano – tožečo stranko opozorila na dejstvo, da je morala predložiti finančno poročilo z navedbo stanja stroškov glede na odobrena proračunska sredstva. V ta namen ji je posredovala obrazec, ki ga je bilo treba izpolniti, iz

katerega je izhajalo, da je bilo nakazilo drugega, tretjega in preostalih obrokov dodeljene pomoči odvisno od dokazila nastalih stroškov. Tožeča stranka teh obrazcev ni izpolnila in jih ni poslala Komisiji, da bi ji bil nakazan drugi obrok.

65 V skladu z uveljavljeno sodno prakso se osebe, ki zahtevajo pomoč, in prejemniki, zavežejo k lojalnosti in k temu, da Komisiji priskrbijo zanesljive podatke, ki je ne morejo zavesti, sicer sistem nadzora in dokaza, ki je bil uveden za preverjanje izpolnjevanja pogojev za dodelitev pomoči, ne bi mogel pravilno delovati (sodba Sodišča prve stopnje z dne 17. oktobra 2002 Astipesca proti Komisiji, T-180/00, Recueil, str. II-3985, točka 93, in navedena sodna praksa).

66 Komisiji se torej ne more očitati, da je s tem, ko je po prvem obroku zavrnila nadaljnje izplačilo dodeljene pomoči, povzročila zamude v izvedbi projekta in njegov končni neuspeh. Sicer je res, da je tožeča stranka Komisijo že zgodaj prosila za zamik načrtovanega sejma, vendar iz zgoraj omenjene korespondence (glej zgoraj navedene točke od 16 do 24) izhaja, da se je Komisija vedno konstruktivno odzvala na prošnje za spremembe in spremenjene različice projekta, ki jih je tožeča stranka predstavila. Zato ni bilo stališče Komisije, ki je tožečo stranko omejevala v tem, da najde primeren datum za izvedbo načrtovanega sejma, da se v tem primeru uskladi z ostalimi tovrstnimi projekti in izpolni enega izmed temeljnih kriterijev tega sejma, namreč izdelavo seznama od 60 do 70 naročnikov in od 300 do 350 MSP, prijavljenih na ta sejem. V preostalem je tožeča stranka težave, na katere je naletela pri projektu, pojasnila s posebnimi problemi tekstilnega sektorja (dopis z dne 10. januarja 2000, glej točko 23 te sodbe) in pomanjkljivim odzivom podjetij v sektorju ter opozorila, da naj bi bil sektor v obdobju bistvene strukturne krize (tretje vmesno poročilo z oktobra 1999). Pri tem gre za okoliščine, za katere je izključno odgovorna tožeča stranka, kot dejavno združenje v tekstilnem sektorju.

67 V teh okoliščinah, potem ko je ugotovila, da strokovni sejem, ki ga je predlagala tožeča stranka, ni bil izveden v načrtovanem obdobju, je imela Komisija vse razloge za ukinitev dodeljene finančne pomoči v celoti. V vsakem primeru Komisija ob pomanjkanju zanesljivih dokazov o domnevno nastalih stroških v okviru zadevnega projekta ni bila obvezana, da za te stroške pripozna, da izpolnjujejo pogoje, in zahteva vrnitev dela že nakazanega predujma.

68 Iz tega izhaja, da je izpodbijana odločba v primernem sorazmerju do celotnega neuspeha zadevnega projekta.

69 Ravno tako tožeča stranka ob vedenju, da njen projekt ni uspel, ne bi mogla upravičeno upati, da Komisija ne bi zahtevala vrnitve že nakazanega predujma, toliko manj, ker naj bi Komisija tožeči stranki v njuni korespondenci (glej točke od 17 do 19 ter 27 te sodbe) velikokrat sporočila, da naj tožeča stranka ne bi izpolnila bistvenih obveznosti glede izvedbe projekta, in zlasti, da ni izkazala upravičenosti v zvezi s tem domnevno nastalih stroškov. Nastanek upravičenega zaupanja pri tožeči stranki je bil izključen.

70 Nazadnje je morala tožeča stranka zaradi člena 24 Uredbe št. 4253/88 Priročnika in izjave prejemnika računati s tem, da je zavezana k vračilu prejete pomoči, če predpostavke za dodelitev ne bi bile izpolnjene. Z upoštevanjem te ureditve s tem izpodbijana odločba ustreza načelu pravne varnosti.

71 Zato je treba tožbeni razlogi kršitve načel sorazmernosti, varovanja zaupanja v pravo in pravne varnosti, zavrniti kot neutemeljene.

Tožbeni razlog, pomanjkljiva utemeljitev

72 Tožeča stranka v bistvu navaja, da na podlagi izpodbijane odločbe ni mogla razumeti, zakaj dokumenti, ki jih je predložila v predhodnem postopku, zlasti tretja različica vmesnega poročila z dne 18. oktobra 1999, kot tudi zahteve za spremembo projekta in finančno poročilo o izkazanih izdatkih, niso zadostovali za dodelitev sporne pomoči.

73 V tem pogledu je treba opozoriti, da mora v skladu z ustaljeno sodno prakso obrazložitev posamezne odločbe jasno in nedvoumno predstaviti sklepanje institucije, ki je izdala pravni akt, tako da se lahko zadevne osebe seznanijo z razlogi za upravičenost sprejetega ukrepa in da lahko pristojno sodišče izvaja naloge nadzora. Predložitev ustrezne obrazložitve je treba preučiti v skladu z okoliščinami primera. V obrazložitvi ni treba navesti vseh zadevnih dejanskih ali pravnih stališč, ker je treba vprašanje, ali zadostuje pogojem iz člena 253 ES, upoštevati ne le na podlagi zadevnega pravnega akta, temveč tudi na podlagi konteksta, v katerem je bil akt sprejet (sodba Sodišča z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval et Brink's France, C-367/95P, Recueil, str. I-1719, točka 63, in navedena sodna praksa).

74 V tem primeru je bila izpodbijana odločba utemeljena z neuspehom projekta Eurespirit, nezmožnostjo tožeče stranke, da predloži seznam naročnikov in MSP, udeležencev zadevnega sejma, in tem, da vmesnemu poročilu ni bilo predloženo finančno poročilo. V preostalem ta odločba opozarja na korespondenco med Komisijo in tožečo stranko glede manjkajočih predlog za nadaljevanje projekta (točke od 7 do 14, 21 in 22 izpodbijane odločbe). Glede na vse to je tožeča stranka v celoti ugotovila, zakaj je Komisija izdala izpodbijano odločbo in jo izpodbijala, Sodišče prve stopnje pa je sočasno lahko izvajalo učinkovit nadzor zakonitosti.

75 S tem se tožbenega razloga pomanjkljive utemeljitve ne upošteva.

76 Ker se ne upošteva nobenega od navedenih tožbenih razlogov, na katerih temelji glavni in subsidiarni predlog, je treba tožbo v celoti zavrniti kot neutemeljeno, ne da bi bilo treba preizkusiti ugovor nedopustnosti, ki ga je podala Komisija zoper drugi glavni zahtevek in pomožne zahtevke.

Stroški

77 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Tožeča stranka ni uspela, zato se ji v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (drugi senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Tožeča stranka nosi svoje stroške ter stroške Komisije.

Pirrung Meij Forwood

Razglašeno na javni obravnavi v Luksemburgu, 14. septembra 2004.

Sodni tajnik

H. Jung

Predsednik

J. Pirrung